

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

A debreceni színház jubileuma

Most, 10 esztendővel ezelőtt a nagy világégés, a vérzivataros háború rémségei közt érte el megnyitását a felszázados évfordulóját a debreceni színház. Az akkori idők nem voltak alkalmasak az ünnepelésre. Inter arma silent Musae!

Most üli meg tehát, a mai napon Debrecen város közönsége és színeszete hatvan éves fordulóját annak a napnak, amelyen először nyitlak meg az egykori városi, most már Csokonairól elnevezett színház kavui.

Ennek a 60 esztendőnek a világháború kitéréséig elhatárolt része volt a legragyogóbb korszaka Nagy magyarországnak. Bámulatos időszak az ország minden irányban való haladásának, a nemzet gazdasági és kulturális fejlődésének.

Ha visszatekintünk a debreceni Csokonai-színház hat évtizedes művészi működésének történetére, méltó büszkeség töltheti el az, a művészetekért rajongó lelkeket. Mert a magyar színeszet aranykrónikáiban letörölhetetlen betűkkel van feljegyezve az elmúlt félszázad nem egy időszaka. Mert a magyar vidéki színeszet történetében példátlanul áll az az irodalmi és művészeti siker, amely az 1866-tól 1875-ig működő *intendatura* működéséhez fűződik például.

Abban az időben az ország szívében, a fővárosban még csak egyetlen vegyes műsoru színház állt a magyar kultúra szolgálatában: a „Nemzeti-színház”, amely épen úgy, mint a később létesített „Népszínház” és az alapításban ezt követő „Magyar királyi Opera” művésztag jait — a debreceni intendatura alatt — a mi színpadunkon működő prózai és énekes művészekből toborozta.

Blahánét, Odry Lehelt, Molnár Györgyöt, Bogzó Alajost, Együd Istvánt, Dálnoki Benit, Beresényi Bélát, Réthy Mihályt, Hegedüs Ferencet, Rónay Gyulát, Vizvári Gyulát, Vidor Pált s a magyar színművészet többi hallhatatlan nevű kiválóságait a debreceni színház és közönségének kifinomodott ízlése nevelte az említett három fővárosi műintézet számára.

És később is a debreceni színház immáron szünetes deszkáiról indultak el a dícsőség, a hír útjaira a magyar alakító, színpadi művészet országos, sőt világhírű kiválóságai, élükön K. Kopácsy Juliskával, A Hegyesi Marik, Környei Bélák, Pethes Imrék, Zilahy Gyulák, Rózsahegy Kálmánok egészen a legfiatalabb színészemzedékekig, a Kiss Ferencnek, Csontos Gyulák és Honthy Hannáknak.

A színház két intendánsa: Kiss Sándor és Serényi Imre, igazgatói közül Krocsonyi Ignác, Temesváry Lajos, Leszkay András, Tiszay Dezső, Makó Lajos, Komjáthy János, Zilahy Gyula, Heltay Jenő és a jelenleg működő Kardoss Géza — a

többieket nem is említve — művészi működésükkel az elismerés soha el nem hervadható virágait érdemelték ki a magyar színeszet elfogulatlan történetírása részéről.

Mert lehetetlen elfelejteni azt az időt, amikor például az intendatura korszaka alatt az előadások egy-negyedrésze operai előadás volt. Pedig akkor már egyre nagyobb tért hódítanak azok, a szinte operai magaslapon álló nagy operettek, amelyekben Blaháné itt aratta első művészi sikereit a debreceni színpadon.

Shakespeare, Mollier, Schiller, Hugó, Jókai, Vörösmarthy, Kisfaludy, Szigligeti, Tóth Ede, Katona, Tolstoj, Gorkij, Madách, Rostand, Csiky, Herczeg; Gárdonyi, stb. neveivel sűrűn találkozunk az elmúlt 60 esztendő lesárgult színlap-

jain, bizonyosságul annak, hogy a komoly irodalmi és művészi törekvések mindenkor hű otthonra találtak a színház vendéglátó, ősi falai közt.

Ma, mikor a magyar drámai művészet nagyasszonyának, Jászai Marinak szózatot ajkáról csendülnek fel Katona Józsefnek, a *Bánk-bán* író-költőjének műremekké patinásodott mondatai, — az ország mai vigasztalan életkörülményei, szomorú viszonyai közt is reménység-gel tekintünk a jövő felé.

Mert örvendetesen tapasztaljuk, hogy szerte az országban mindenütt, de különösen Debrecenben ismételt és egyre fokozottabb mértékű lesz a közönség érdeklődése a művészetek minden ága és közelebbről a színház iránt.

Már pedig mindazt, amit fegyver

rel a kezünkben veszítettünk el, csak kulturánk fölényessége, régi erejében való megtartása és fokozatos fejlesztése által szerezhetjük vissza.

A magyar művészetek leghatékonyabb ága pedig a színpadi művészet, legközvetlenebb népszerűsítője az igazi szép, az örök nemes szerepetének.

Schakespeare mondja, hogy: *szerezd a színeszt, mert ő a kor foglalaltja s rövid krónikája.*

A magyar színesz csakugyan mindenkor hű tolmácsolója volt íróink lánglelkén keresztül — kora szellemének. És bizonyos, hogy a magyar színesz ajkán fog felcsendülni először a kétségtelenül elkövetkező új, Nagymagyarország diadalmas szózata s művészaikakról száll egék felé a győzelem dala.

Szathmáry Zoltán.

Báró Van Vredenburg, a holland államtanács tagja disz doktorrá avatására tegnap este Debrecenbe érkezett

24.000 magyar gyermek nyaraltatását tette lehetővé - A magyarok őszinte, önzetlen, nagy barátja - A holland Apponyi - Mindenkor sikra szállt a magyar igazságért - Mit üzen a Hollandiában járt debreceni gyermekeknek

Vredenburg nyilatkozata a „Debrecen” munkatársának

Tegnap este a budapesti gyorsvonattal Debrecenbe érkezett báró Van Vredenburg, a holland államtanács tagja, aki a holland-magyar gyermeknyaraltatási akciót Hollandiában intézte. Vredenburg kíséretében volt unokahuga, Belaerts Van Blokland báróné és dr. Kállay Kálmán, a debreceni ref. theologia tanára, aki legutóbb két évet töltött kint Hollandiában és a gyermeknyaraltatási akcióban nagy segítségére volt Vredenburgnak.

Vredenburg báró fogadtatására dr. Lencz Géza, a Tisza István tudományegyetemi rektorával az élen küldöttség jelent meg, még pedig dr. Erdős Károly lelkészkepzőintézeti igazgató, dr. Verzár Frigyes egyetemi tanár, aki hosszabb időt töltött Hollandiában és személyesen ismeri Van Vredenburg bárót. A küldöttség tagjai között ott volt még ifjú Csánky Benjámint ref. lelkész is, aki mint holland tolmács szerepel.

Amint a vonat beérkezett, néhány pillanat múlva feltűnt a kocsijában Vredenburg báró patriarchális alakja. Messziről sok tekintetben gróf Apponyi Alberthez hasonlít.

Amint leszállt a vonatról, dr. Lencz Géza rektor a küldöttség élén eléje lép és hollandus nyelven üdvözlő a vendéget, aki barátságosan mosolyogva mond köszönetet a fogadtatásért. Dr. Lencz Géza bemutatta a megjelent urakat, majd Vredenburg az állomás előtt reá várakozó város kocsijába szállt és Lencz Géza rek-

tor, valamint ifjú Csánky Benjámint kíséretében a Bika szállóba hajtatott.

A Gyermekekvédelem Lige és a holland követség részéről tegnap este még nem érkeztek meg a vendégek, ők minden valószínűség szerint ma reggel jönnek Debrecenbe.

Csak most tudtuk meg, hogy mi csoda óriási szolgálatokat tett Magyarországnak Vredenburg báró, — nemcsak a gyermeknyaraltatási akciók vitelével, hanem külpolitikai téren, sőt irodalmi téren is.

Vredenburg tollal is küzd a magyar érdekek mellett. Így a népszövegségi kölesön megadása előtt történt, hogy a kisantant Hollandiában intrikálni kezdett a magyar kölesön ellen. *Ekkor Van Vredenburg, aki Hollandiában a legfőbb állami számvevőszék tagja, tehát pénzügyi tekintély, a saakszerű cikkeket egész sorozatával kelt sikra a magyar érdekek mellett, ami Hollandiában nagyon kedvező benyomást tett, annál is inkább, mert Vredenburg neve ott általános tiszteletnek és becsülésnek örvend.* Általában minden alkalmat megragad, hogyha arról van szó, hogy Magyarországnak használjon.

Egyébként Magyarországtól kiűntetés is érte, amennyiben a Vörös kereszt rend érdemkeresztjét kapta meg.

Báró Vredenburg elnöke a Hol-

land-Magyar Társulatnak, melynek az a célja, hogy kulturálisan és gazdasági téren segítse Magyarországot és vele az összeköttetést mélyítse. — Vredenburg gondoskodik arról is, hogy magyar irodalmi műveket fordítsanak hollandus nyelvre és így kívánja ott megismertetni a magyar írókat és művészeket. Debrecenben tartózkodásakor épen azt vetette fel, hogy *lehetséges volna-e Vörösmarthy Mihály műveit lefordítani.*

Munkájában odaadó segítő társat talált Vredenburg báró a Hollandiában két esztendőt töltött dr. Kállay Kálmán theologiai tanár személyében, akit a *tiszántúli ref. egyházkerület két évre szabadságolt s aki azóta kint van.* A magyar gyermekek nagyon sokat köszönhetnek az ő ügybuzgóságának, a debreceniek pedig Erdős Károly lelkészkepző intézeti igazgatónak, aki viszont itthonról támogatta Kállayt. A magyar gyermekekvédelem Lige titkáráként küldte ki Hollandiába Kállayt aki ott véggezte tanulmányait. Kállay egyébként már három éve a debreceni theologia tanára. Jellemző a mai helyzetre, hogy Kállay, aki családost ember, Budapestet lakik, mert itt nem tudtak számára lakást biztosítani és még ma is Budapestre jár le előadásokat tartani.

Kállay az egész nyaraltatási akció folyamán végig mindenben segítségére volt Vredenburgnak akinek igen nagy tisztelője.

Beszélgetés Vredenburg báróval

A Debreczen munkatársának alkalma nyílt arra, hogy Van Vredenburg báróval beszélgetést folytasson.

— Mi indította arra excellenciádat, hogy a magyar gyermekek ügyét felkarolja? — hangzott az első kérdésünk.

— Eredetileg egy nagy közös komiténé voltam a tagja, mely Ausztria, Magyarország és Németország nyomorgó gyermekeinek ügyét karolta fel. Ekkor lettem figyelmes arra, hogy Magyarország érdekeit senki sem képviseli úgy, ahogy ez a szerencsétlen ország megérdemelné és akkor szívem arra indított, hogy minden erőmet tisztán a magyar gyermekeknek szenteljem.

— Mi a benyomása excellenciádnak a magyar gyermekekről?

— A benyomásom a lehető legkedvezőbb, mert nem egy esetben előfordult, hogy amikor a magyar gyermekeket holland iskolába kezdték járatni, csakhamar utóérték a holland anyanyelvű gyermekeket. Ezáltal olyan magas intelligenciáról tettek tanubizonyosságot, amely egyúttal rávilágít arra is, hogy az a nép, amelynek kötelességéből származnak, szintén magas kultúrnívón áll.

— Hány magyar gyermek nyaralt Hollandiában?

— Protestáns részről 12 ezer és a katolikusok közül szintén 12 ezer gyermek volt kint.

— Még tovább is tart ez az akció?

— A tavasz felé lassanként leszűrődik az akció és már csak az ott

tartózkodó magyar gyermekek visszahozatalára szoritkozik.

— Még mindig nagyobb számban vannak kint magyar gyermekek?

— Jelenleg körülbelül még 1200 protestáns magyar gyermek van kint.

— Mit üzen kegyelmes uram a Hollandiában járt debreceni gyermekeknek?

Vredenburg báró erre a kérdésre elgondolkozik, jóságos arca komolyra válik, fejét a kezébe hajtja és pillanatokig csendben ül, majd így felel:

— Azt üzenem az itteni gyermekeknek, remélem, hogy a hollandiai tartózkodás nemcsak a testüknek tett jót, hanem tovább élnek és fejlődnek a lelkükben azok a vallásos és lelki benyomások, amelyeket Hollandia földjén magukba szívtak.

— Kíván-e még excellenciád valamiről nyilatkozni?

— Most csak annyit óhajtok mondani még, hogy nagyon megtisztelve érzem magam attól a tisztességtől, amely engem Isten segítségével holnap ér és ezt a magas kitüntetést úgy fogom fel, mint amely nemcsak személyemnek, hanem annak az országnak is szól, amely bebizonyította, hogy Magyarországot önzetlenül és igazán szereti.

Bucsuzáskor bocsanatot kértünk a késő esti interjúért, mire Van Vredenburg mosolyogva jegyezte meg:

— En is újságíró voltam, nagyon szívesen álltam rendelkezésére.

Vredenburg munkássága és szereplése

Van Vredenburg báró munkásságát csak azok tudják kellőképpen értékelni, különösen azok a magyarok, akik az utóbbi időben Hollandiában éltek és közvetlen közletről szemlélhették a nemes munkásságot és annak nagyszerű hatásait. Ezek közé tartozik többek között Csitáryné Galgóczy Ilona urasszony, volt országgyűlési képviselő neje, aki a mai ünnepélyre jött le Debrecenbe és sógoránál, dr. Kesserű Lajos kuriai bírónál, a debreceni törvényszék köztisztviselőjénél álló elnökénél szállt meg.

A Debreczen munkatársa abban a szerencsében részesült, hogy beszélgetést folytathatott Csitáryné urasszonnyal, aki maga is néhány évet töltött Hollandiában és ez alatt az idő alatt a lehető legnagyobb propagandát fejtette ki hazája mellett. — Hatvan felolvasást tartott és több cikket írt Magyarországról. A mai ünnepélyről is az egyik legnagyobb holland lapnak küld tudósítást.

— Annál inkább siettem a debreceni ünnepélyre — mondotta Csitáryné urnó, — mert közvetlen közletről láthattam Vredenburg bárónak egy jótékonyaságát, mint irodalmi tevékenységét. Van Vredenburg ezen a téren is ismeretes Hollandiában. Éveken át volt alkalmam figyelni különösen a folyóiratokban kifejtett munkásságát. Nevét gyakran láttam magvas cikkek alatt, melyek kiváló történelemtudásról és mély politikai betekintésről tettek tanubizonyosságot.

— Valamennyi cikkének közös tulajdonsága volt a bennük kifejtett eszméknek bámulatos erkölcsi értéke és tisztasága.

— Vredenburg báró külső megjelenésére nézve azok közé a holland férfiak közé tartozik, akik szinte tulnyugodt benyomást tesznek ránk. A mikor egy-egy gyermekvonat érkezésekor, vagy pedig jótékony célú összejöveteleknél, melyek mindig a magyar gyermekek ügyével függtek össze, Vredenburg báró magas, ősz alakját megjeleni láttam, önkénytelenül is mindig Apponyi Albert gróf jutott eszembe és amikor cikkeit ol-

vastam, azok tisztasága, erkölcsi nívója megint csak Apponyira emlékeztetett.

A cikkei közül — melyeket tollából ismerem — van egy, amely bennünket, magyarokat is nagyon érdekelt. Ez 1919 augusztus havában jelent meg a Tíjdspiegel egyik számában a népszövetségről. Mondhatnánk a népszövetség születésekor jelent meg ez a cikk. Ebben Vredenburg ismerteti azokat a törekvéseket, amelyek évszázadok óta a nemzetek közötti béke megteremtésére és fentartására irányultak.

— Különösen érdekes ebben az, amit honfitársairól beszél, az ő e téren az utolsó évtizedekben kifejtett egyre nagyobb munkásságukról, akiknek eszméi megtermékenyítőleg hatottak a törekvésekre.

— Legérdekesebb az, hogy Vredenburg már 1919-ben, tehát hangulatoson a népszövetség megalakulásakor, mit egy élesen látó orvos, már meglátta benne azokat a hibákat, amelyeket ma már az egész világ lát.

— Mindjárt legelsőnek azt jelentette ki, hogy a népszövetség célja tulajdonképpen nem egészen észinte, nem az igazi béke megteremtésére törekszik, hanem a győzők számára biztosítani kívánja azt, amit a háborúval nyertek. Tisztán látta és megmondta azt is, hogy a népszövetség nem lesz az a demokratikus intézmény, ahol minden állammak összes érdekeit egyfor-

mán védik és minden állam közreműködésével akarják elérni és fentartani az igazi békét, hanem tulajdonképpen egy pár nagy politikuskak és nagyhatalomnak a kezében

lesz az egész irányítás és az egész hatalom, továbbá, hogy az egész csak Angliának a gvámságát fogja jelenteni.

(Sz. A.)

Rémhíreket terjesztenek az új pénzről

Ovakodni kell a spekulánsoktól

Budapest, október 6. A vidéken, de különösen a Jászságban lelkiismeretlen rémhírterjesztő spekulánsok nyugtalanítják a lakosságot. Azt a hírt terjesztik, hogy ha meg lesz új pénz, a tartozásaikat a tartozás mostani névértékének megfelelő új pénzben kell kifizetni. A szélhámosok arra biztatják a lakosságot,

hogy szerezzenek akárhonnan pénzt és fizessék ki az adósságot. Ha más-ként nem, adják el földjeiket vagy jószágaikat, mert ugyanis minden, ha nem tudnak fizetni. A rémhírterjesztő spekulánsok úgy módon iparkodnak a forgalmi árnál jóval olcsóbban megszerezni a jóhiszemű gazdák birtokait.

Éhségstrájkot kezdtek a letartóztatott kommunisták

Többet mesterségesen etették, a többi önként feladta az éhezést

Budapest, okt. 6. Rákosi Mátyás és a letartóztatásban levő kommunista társai az ügyészség fogházában éhségstrájkot kezdtek. A jelek szerint kétségtelen, hogy ezt az éhségstrájkot előre megbeszélték, mert ugyanabban az időpontban kezdődött az éhségstrájk a pestvidéki törvényszék fogházában elhelyezett 31 letartóztatottnál, mint a mikor megkezdte a koplalást a Markó-utcában levő hat letartóztatott. A pestvidéki törvényszéken tegnap mind a 31-en álltak az éhségstrájkot, egyik sem evett egy falatot sem, ma azonban már 15-en

megmondolták magukat és elfogadták a vacsorát. 21 kommunista azonban tovább kitartott az éhségstrájk mellett, úgy hogy a pestvidéki törvényszék fogházának vezetősége a 21 strájkoló kommunista közül hetet mesterségesen megeleltet, erre a többi 15 önként feladta a strájkot, elfogadta és elfogyasztotta a jó kosztot. — A Markó-utcai fogházban levő hat kommunista közül Rákosi Mátyást, Weinberger Zoltánt és Hámán Katót ugyancsak mesterséges módon megeleltették, mire a másik három fogoly önként feladta az éhségstrájkot.

Milliárdok vetőmagra és a munkanélküliség enyhítésére

Sokat foglalkoztunk annak idején a megyét ért rossz időjárás, viharok stb. következtében előállott természétkárokkal, hasonlóképpen az az akcióval is, amelynek dr. Hadházy Zsigmond főispán volt a lelke s amely arra irányult, hogy a szárazságot, jégverést és árvízter szenvedett gazdák a jövő évi termésük biztosíthatása érdekében vetőmagsegélyt kapjanak. A kormány utalt is ki a debreceni és hajdumegyeyi gazdáknak mintegy hat és fél milliárd koronát. Ez az összeg azonban nem volt elégséges arra, hogy az összes kárt szenvedett gazdák szükségén segítsen, ezért dr. Hadházy Zsigmond főispán nemcsak hivatalos uton fordult a kormányhoz, hanem személyesen is interve-niált és eljárt az egyes miniszteri-umokban, hogy a gazdák számára a jövő évben termelési lehetőséget biztosítson. A főispán akciójának meg is volt az az eredménye, hogy a szükségben levő községek nehéz helyzetén egyrészt munkaalkalmak létesítésével már az idén enyhítenek, másrészt, hogy a jövő évi termés biztosítása érdekében vetőmag-kölesönöket osszanak ki. A főispán által megindított akció másokat is hasonló akció megindítására ösztönzött, úgy, hogy ez országos jel-

legívő vált. Mint ismeretes, a kormány nem zárkózott el sehol az ilyen irányú kérések elől.

Magának Hajdúvármegyének és Debreczen városa részére hat és fél milliárdnyi hiteit szánt a kormány, azonban dr. Hadházy Zsigmond főispán újabb kérelmére és közbenjárására tízmilliárdra egészítették ezt ki.

A helyzet most az, hogy a hajdumegyeyi, illetőleg a debreceni gazdasági felügyelőség javaslata alapján Debreczenben 3222 milliót, Hajdúvármegyében 2700 milliót utaltak ki vetőmaghitelképen, amelyet egymilliárd kivételével fel is vettek.

A százholdon felüli kérelmezők kivétel nélkül kaptak kölcsönt, a száz holdon aluliaknak négy és fél milliárd hitel jutott s közülük csak azok nem kaptak, akiknek hitelké-pessége nem volt megfelelő.

A kölcsönöket általában 8 százalékos kamattal adták ki, 150 millió koronát három és fél százalékos kamattal adták ki a teljes összegben felül a jégkárosultaknak, ugyszintén Hajdúnánás városa egészen külön kapott 40 millió koronát jégkár címén, szintén 3 és fél százalékos kamattal.

A jövő évi termés vetőmagja ilyenformán a megyében biztosítva látszik. A kormány azonban azzal is segítséggül jött, hogy a munkanélküliség csökkentése érdekében közmunkákat írt ki. Így például egymilliárd koronát utaltak ki a munkanélküliség érdekében utánpótlási célokra, közel négyezerkétszáz milliót a Berettyóvízszabályozó és Armentesítő Társulatnak, 3400 milliót a Szabolcsi Tisza Armentesítő Társulatnak, ezenkívül Debreczen kétmillió árdot, Nádudvar, Balmazújváros, Püspökkladány és még több nagy község szintén nagyobb összeget kapott. Ezeknek az összegeknek folyó sítása június óta folyik és egészen a jövő év június 15-ig tart.

Legmegbízhatóbb vetőmagcsáva a

PORZOL

Csanak József Kereskedelmi Részvénytársaság
fűszer- és csemege kereskedésében.

TELEFON 70. DEBRECZEN. PIACZ-UTCA 51, SZÁM

Bornyomózsák: Dohányzsinog

Elveszték a Déri muzeum építésének aktái

A város vezetősége értesítést kapott arról, hogy a Déri-muzeum aktáit 22-én postára adták. A nehezen várt jóváhagyást még mindég nem kapták meg. A tanács attól tart, hogy vagy a postán elveszték az iratok vagy pedig téves expedició folytán máshova küldték el. Ezek között vannak a Déri-muzeumra vonatkozó összes tervek stb. ami az építés megkezdéséhez szükséges. Itt már minden előkészület megtörtént a muzeum építésének megkezdéséhez, tisztán csak az iratok megérkezésére volna szükség. Az állványok, sőt építőanyagok is előkészítve a helyszínen vannak és amint az iratokat kézbesítik, másnap megkezdhetik az építkezést.

Október 6.

Gyászünnepek Debrecenben

A gyászos emlékü aradi 13 vértanu halálának évfordulóján október 6-án Debrecen város ifjusága kegyeletes ünnepet ült. Az egyetemi ifjuság nemzeti gyász ünnepe a Vármegyeháza dísztermében folyt le. Ezen a bajtársi egyesületek s a nagyközönség vett részt. A műsoron hazafias számok szerepeltek és énekelt Timár Ila a Csokonai-színház művésznője.

Majd az ifjuság a Kossuth-szobor előtt gyűlt össze, ahol ugyan csak gyászünnepek voltak.

Gyászünnepeket ült a Dóczy leánynevelő-intézet is, ahol a tanuló ifjuságokhoz Szabó Gyuláné Tarr Julia tanárnő szólott, míg Boér Károly hazafias imádságot mondott.

A ref. főgimnáziumban ugyan csak kegyeletes gyászünnepek voltak az intézet tornacsarnokában. Nagy Sándor vallásos imádkozott, majd az ifjuság elénekelt a Hymnusz. Szabó Zoltán 8. oszt. tanuló emlékbeszédet mondott, míg Füzy Lajos hatásosan szavalt. Az ünnepélyt a Szózat zárta be.

A kegyesrendi r. kath. reál-gimnázium Révay önképzőköre október 6-án ugyancsak kegyeletes ünnepet ült a vértanúk emlékének. Az ünnepség 9 órakor kezdődött a Hymnusszal. A nap jelentőségét itt Reinhardt László méltatta. A gyászünnepeket több művészi szám egészítette ki.

A Hittanszaki Önképző Társulat is leróta a maga kegyeletét október 6-án a Kollégium dísztermében tartott gyászünnepeken. Itt a kántus énekelt szivbemarkolóan, majd dr. Erdős Károly lelkesítő-vezető-intézet igazgató-tanár mondott mélyen járó megnyitó beszédet. Hatásosan szavalt Nagy Béla theológus, míg remekbe készült emlékbeszédet mondott Hegedüs Kálmán 4. éves theologus. Luthár Sándor szavalt, Kardos Lajos és Thuróczy László pedig hegedű-duettet adtak elő teljes művészi tökélyvel. — A gyászünnepeket a kántus által énekelt Szózat zárta be.

A debreceni zsidó reál-gimnázium ifjusága ma délelőtt teljes számban tanári vezetés mellett kivonult a hősök temetőjébe, ahol kegyeletes ünnepet ült az aradi vértanúk emlékének. Az ifjusági ének-kar a Hymnusz és a Szózatot énekelt, két növendék alkalmi verset szavalt, Kardos Pál tanár pedig a nap jelentőségét méltatta lelkes, szép szavakkal.

Gyászünnepeket volt ezenkívül valamennyi iskolában, ahol mindegyik gyászbeszédet méltatták a nap jelentőségét s a nemzet mártír-halált halt hőszait s azoknak emléket.

A debreceni Tábla dr. Györki Imre rágal-mazási ügyében helybenhagyó ítéletet hozott

1922-ben történt, amikor is nemzetgyűlési választási izgalmak kavarták fel a választópolgárok kedélyét, hogy Györki Imre dr nemzetgyűlési képviselő, akkor még képviselőjelölt és Holló János szociáldemokrata párttitkár aláírásával egy röpiratot köröztek.

Ez a röpirat személyében, illetve debreceni szereplését illetőleg támadta meg Bethlen miniszterelnököt. Támadta továbbá a keresztény irányzatot, amely a röpirat szerint a botbüntetését kívánta törvénybe iktatni. Szó volt még a röpiratban a Somogyi-Bacsó féle gyilkosságról, Izákról, mindezekért az 1922-beli rendszert tette felelőssé a röpirat.

A debreceni törvényszék 1924 telén felhatalmazásra üldözendő rágal-mazás miatt fejenként 3—3 mil-

lió pénzbüntetésre ítélte dr Györki Imrét és Holló Jánost.

A törvényszék ítélete ellen úgy a kir. ügyész, mint a vádlottak védője dr Fényes Endre fellebezett.

Igy került ez az ügy tegnap dr Perjessy Mihály táblai tanácselnök tanácsa elé.

Miután dr Szuhányi Andor táblabíró ismertette a rágalmazási per iratait, ítélethozatalra vonult vizsgáló bíróság, hogy kihirdesse ítéletét, amely szerint a kir. Tábla helybenhagyja a törvényszék ítéletét, a jelen nem lévő dr Györki Imre képviselőt 3 millió pénzbüntetésre, Holló párttitkárt ugyancsak 3 millióra ítélte.

A kir. Itélő Tábla ítélete ellen úgy dr Hangyel Károly főügyész helyettes, mint a vádlottak védője dr Fényes Endre ügyvéd felebbeztek s így az ügy a Kuria elé kerül.

Az idegen légióba csábitották egy mátészalkai nagybirtokos fiát

Pár nappal ezelőtt a mátészalkai főszolgabírói hivatalból megkeresés érkezett a budapesti főkapitány ságra, amelyben közlik, hogy az ottani nagybirtokosnak, Klein Andornak 21 éves György nevű fia elűnt. A nyomozó hatóságok és a kétségbeesett szülők valóságosként tartják, hogy a kalandos hajlamu fiatalember ügynököknek esett áldozatul, akik az idegen légió életét

ragyogó színekkel esztelítették előtte és az alig 21 éves Klein György ott hagyva a jó életet, a szülői házat, tényleg beállt az idegen légióba. A család kérésére a magyar hatóságok táviratilag fordultak a külföldi rendőrfőnökségekhez, hogyha lehet még idejekorán akadályozzák meg a fiatal földbirtokos esztelen szándékának valóra váltását.

Hiresztelések Stresemann betegségéről

Locarno, okt. 6. (Svájci Távirati Iroda.) Dr Stresemann német külügyminiszter muló betegségével kapcsolatban vad hiresztelések keltek szárnyra. Többek között azt beszélték, hogy mérgezési kísérlet történt. — A Svájci Távirati Irodát felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ezek a hiresztelések teljesen alaptalanok.

Vonat elé vetette magát egy egyetemi hallgató

Budapest, október 6. Ma hajnalban Ujpesten a vonat elé vetette magát egy egyetemi hallgató. A holttestétől nem messze egy indexet találtak és megállapították, hogy az öngyilkos fiatalember Palósy Gyula 23 éves egyetemi hallgató, aki egy cédulára feljegyzett sorokban közli, hogy szerelmi bánatában vált meg az élettől. Hozzájártozói nincsenek és arra kéri a rendőrséget, hogy holttestét ne boncolják fel. A rendőri bizottság megállapította, hogy a szerencsétlen fiatalember tegnap este az upesti vas uti állomásról Budapest felé menő vonat elé vetette magát. Borzalmasan összeroncsolt holttestére azonban csak ma hajnalban találtak rá a vasúti munkások.

Hegedüs György özvegye is fellép a letenyei kerületben

Budapest, okt. 6. A letenyei kerületben a választási mozgalom megindult. Dr Fitz Arthur Huszárpárti és dr Somogyi Béla fajvédő a kerület legtöbb községét már bejárták. Egyelőre több jelölt nincsen, de a kerületben számitanak még 3—4 jelöltre. Özv. dr Hegedüs Györgyné is próbálkozik, azonban a letenyei kerületben női képviselő nem népszerű.

A valutareform a pénteki minisztertanács előtt

Budapest, október 6. A valutareform ügyében ezen a héten a pénzügyminiszter még egyes szakértőket is meghallgat és a pénteki minisztertanácsban már végleges elintézését nyert az a javaslat, amelyet az új pénz, illetőleg a valutareform ügyében Bud János pénzügyminiszter a nemzetgyűlés őszi ülészakájának első ülésén beterjeszt.

A miniszterelnöknek a szabadfor-galommal kapcsolatos szociális intézkedésekről történt tárgyalásai, amelyek 3 óra körül értek véget, teljesen bizalmasak.

Felhívás és kérelem a kereskedő és iparos társadalomhoz

Immár 15 éve fejt ki Debrecenben hézagpótló, nemzedékmentő és kulturális működését a DKASE, a Debreceni Kereskedők és Alkalmazottak Sport Egyesülete, az egyetlen sportklub, melynek tagjait kereskedők, magánhivatalnokok, kereskedelmi alkalmazottak és iparosok képezik és mint ilyen, olyan missziót teljesít, melyet csak úgy lehet kellőképpen értékelni, akik tudják, látják és figyelik, hogy a serdülő ifjuságot mint vontuk ki a kávéházak testet-lelket ölo levegőjéből, kivittük az Isten szabad levegőjébe és a test edzése által a lelket is úgy formáltuk s formáljuk át, hogy önmagától kényszerül jözzon, hazafias gondolkodásu polgárává válni megcsontított hazánknak.

Tizenöt éves működésünkkel szerény, de kitartó munkával elértük azt, hogy városunkban egyesületünk egyik jelentékeny tényezőjévé nőtte ki magát és a tizenöt éves múlt arra kötelez bennünket, hogy eredményeink fokozásával városunk kereskedőinek, iparosainak, alkalmazottainak öregbítsük hírét és dicsőségét.

Azonban, hogy célunkat jobban megközelítsük, szükséges, hogy működésünket szélesebb alapra fektessük. *Futballszakosztályunkon kívül az atletikai, birkozó-, vívó- és uszós szakosztályainkat is működésbe kell hoznunk.* A gazdasági viszonyok leromlása által működésünkben bizonyos bénulás állott be, melynek leküzdésére ezennel tiszteletteljesen felkérjük Debrecen minden kereskedőjét, iparosát. Soha munkára, támogatásra, mint most. Nem kérünk egyebet, csak azt, hogy lépjenek be egyesületünkbe, a DKASE-ba, mint rendes- vagy pártolótagoknak. Mindenki címére elküldjük a belépési nyilatkozatot, amit aláírva és kitöltve át kell adni a beszedőknek. Ez a csekély havi járulé, melyet kérünk, nem jelent nagy megterhelést, de egyesületünk viszont meg van általa mentve. *Nemesebb ügy támogatására ember embert nem kérhet.*

Hazafias tisztelettel: a DKASE elnöksége.

Rimanóczy Béla dr., Hajnal Dezső, Medvegy Elemér, Kroh Vilmos, Hermann Dezső, Somossy László, Waldmann Géza, Nagy Dániel, Kollmann Ferenc.

Megfojtották a dollárjai miatt

Mátészalka, okt. 6. A vágóhid irányában fekvő cigánykunyhókhoz közel egy üres telken álló vályogházikókban megfojtva találták a 80 éves Varga Lajost. A tettesnek semmi nyoma. Azt beszélik, hogy Vargának dollárjai voltak, amelyeket Amerikában elhalt fia után örökölt.

A kereskedelmi alkalmazottak kívánságai

Budapest, október 6. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége ma este 7 órakor nagygyűlést tartottak a régi képviselőház üléstermében. A szövetség azt követeli mindenekelőtt, hogy ne rendelkezéssel, hanem törvényi szabályozással a záróra kérdése Határozati javaslatban kívánják, hogy a déli 2 órai ebédidőt életbe léptessék minden szakmában és valamennyi számúra terjeszték ki az üzletek 6 órai záróját.

Précz kapcsos, Debrecen Hátva-utca 41. Hencserek, diványok, szalon és bőrgarnitúrák leszállított árban kaphatók

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

sejlymek, divatjanelek es mindenféle
OSZI DIVAT UJDONSÁGOK nanonta érkeznek.
Kirakatainkat sziveskedniének figyelemmu kísérni.

Aszódi és Róth divatruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállítású.
Tiszviselőknék 5 száznék kedvezmény.

Színház

A Csokonai színház multjából

A nagymultu debreceni színházat 1865 október 7-én nyitotta meg Reszler István színházigazgató, aki ezt megelőzőleg szép sikerrel működött a Péterfia utca elején (ma 4. számú ház) felállított ideiglenes faszínházban.

Jókai Mór, aki feleségével együtt részt vett az ünnepi előadásban, ez alkalommal prologust írt s ez volt a műsor első száma. Jókainé Laborfalvi Róza szavalta el. Azután a színház valamennyi tagja és a közönség elénekelték a Himnusz. Zsák Vilmos színházi karmester alkalmi zeneyitánya után vette kezdetét a Bánk előadás, melynek szereposztása a következő volt:

II. Endre — Együd István.
Gertrud — J. Laborfalvi R. (vendég).
Ottó — Hegedűs Lajos.
Bánk — Molnár György.
Melinda — Libera Gizella.
Simon bán — Horváth Vince.
Miska bán — Foltényi Vilmos.
Izidora — Piffkó Lina.
Bíberach — Gárdonyi Antal.
Tiborc — Dózsa György.

A darabban szereplők közül Molnár György és Libera Gizella később a Nemzeti Színház, Együd István és Horváth Vince a Népszínház tagjai lettek.

Érdekes, hogy Gárdonyi Antal ma 20 éve, tehát a színház megnyitásának 40-ik évfordulója alkalmából a Zilahy Gyula által rendezett díszelőadásban ugyanabban a szerepben vendégszerepelt, ismét eljátszván Bíberach-ot a debreceni színpadon.

A magyar színházban olyan feledhetetlen emlékü intendatúra alatt Blaha Lujza első fellépte 1866 szept. 23-án, a Vén bakancsos és fia a huszár, népszínműben volt.

Akkor még nem voltak egész estét betöltő operettek, csak egy felvonásosok. Ezekben is Offenbach vezette, Lecoque, Soupe stb. írtak még ilyen kis egy felvonásos zenetremeket. Ezekben aratta első sikereit Blaha Lujza (Pajkos diákok, Varázs hegedű, Szép Galathea stb.).

Offenbachnak Magyarországon a Dunán apó és fia, — 3 felvonásos operettje került először színre. Ezt adták Debrecenben is először a péter fia színházban. A Csokonai, akkor még Városi Színházban a legelső 3 felvonásos Offenbach operett a Gerolsteini nagyhercegnő volt, a címszerepben Blaha Lujzával. Olyan nagy volt a nemzet csalogányának a művészi sikere, hogy híre ment annak az egész országban. Miután pedig egyre általánosabb lett az a nézet, hogy Blaha páratlanul áll a népszínműalkítások terén az egész országban, rövidesen el is szerződtek a Nemzeti Színházhoz, honnan 1875-ben Rákosi Jenő átszerződött az általa alapított s akkor megnyitott Népszínházhoz.

Érdekes, hogy Tóth Ede Falurossza, pályanyertes népszínműve a Népszínházi előadásait is megelőztén, Debrecenben került először színre, az országban, kivéve a Nemzeti Színházban lezajlott bemutató előadását.

Közvetlen a Népszínház megnyitása előtt ugyanis, 1875 nyarán Debrecenben járt egy művész társaság, Benedek József vezetése alatt.

Az intendatúra már megbukott, a színház üresen állott. Tizenkét előadást tartottak s ezek közt július hó 19-én eljátszották a Falurossza-t is.

Ezek a színlapok hiányoznak a városi nyomda raktárából. Szabó Elek, városi tb. tanácsos ajándékképpen

azonban e sorok írója megörzött egy akkori színlapot. Ime az érdekes szereposztás:

Finum Rózsi — Blaháné.
Göndör Sándor — Tamássy.
Gonosz Pista — Vizvári.
Cserebogár Jóska — Gabányi.
Feledy Gáspár — Komáromy.
Feledy Lajos — Eöry.
Boriska — Szigligeti Terika.
Bátky Teresi — Lenkey Ella.
Csapó gazda — Pongrácz stb.
Ez volt a Népszínház első művészgárdája.

A debreceni színháznak két függőnye volt. Az egyiket Telepy Károly, a híres tájképfestő, akadémikus festette. Ezt használták felvonások után. De miután egy u. n. „változás-függönyre” is szükség volt (így Shakespeare darabjaiban), festett egy függönnyt Mühlendorfer Vilmos, a Koburg góthai herceg udvari színházának díszlet-igazgatója is.

A Telepy-féle felvonás-függöny most is megvan, de használaton kívül lett helyezve. Mkor azután a Zilahy Gyula által időközben beszerzett bársonyfüggönnyt elárverezték, visszakerült az aránylag keveset használt változói függöny a színházba, az, amely azóta állandóan használatban is van s több, mint egy félszázad után híven teljesíti kötelességét. Ma a díszelőadásban is.

Sz. Z.

A Csokonai színház műsora:

Október 7-én Bánk-bán, tragédia. A színház 60 éves emlékünnepe. Jászay Mari, Bakó László, Kiss Feri vendégfellépte.

Október 8-án A falurossza, népszínmű. C bérlet.

Október 9-én Sybill, operette, D bérlet.

Október 10-én Peer Gynt, drámai költemény. Premiere. Bérletszünet.

Október 11-én, délután 3 és fél óra-
kor, olcsó helyárakal: Dolly, operette. Miczi — Szegő Lily; Czvikli — Szigeti Jenő.

Este 8 órakor, rendez helyárakal Peer Gynt, drámai költemény. Október 12-én Peer Gynt, drámai költemény. A bérlet.

Okt. 6. a színházban. A debreceni Csokonai-színház is megünnepelte a nagy nemzeti gyász évfordulóját. A színtársulat a „Lőcsői fehérszszonyt” adta elő általános nagy tetszés mellett. Az előadást zsufolt-ház nézte végig.

Színházi iroda jelentése.

Fényes ünnepélygel üli meg ma a színház megnyitásának 40-ik évfordulóját. A magyar színművészetnek büszkeségeit s díszreit: Jászay Mari, Bakó Lászlót és Kiss Ferencet sikerült az igazgatóságunk megnyerni, hogy Bánk bán előadásán országosan híri művészetükkel az emlékünnepeket beragyogják.

A mai ünnepi Bánk bán díszelőadásra Jászay Mari, Bakó László és Kiss Ferenc vendég felléptével jegek már csak korlátolt számban állanak a közönség rendelkezésére.

A Falurossza vasárnap rendkívüli sikere és hogy sokan fávóziak el jegyek nélkül, arra indította az igazgatóságot, hogy a népszínműveknek eme gyöngyét esztendőkre ismét ki-tűzze.

Csurka Lenke vasárnap órási st-kerrel mutatkozott be a Falurossza Finum Rózsi szerepében. Játsza a szerepet a darab esztendőreki megisméltése alkalmából is.

Per Gynt, Ibsen halálmás drámai költeménye előadásának előkészületén dolgozik a színház lázas tevékenységgel. A darab technikai követelményei a színpad egész új berendezését követelik, aminek az igazgatóság minden tekintetben eleget tesz.

Ifj. Csánky Benjámin egyhangulag meghívta a kenderesi egyházközség

A kenderesiek híres papja, az öreg György Lajos esperes, aki a kormányzóknak és családjának régi bizalmasa volt, most nyugdíjba vonult és ez év folyamán a szolgálót is abbahagyja. Ezért a kenderesi egyház úgy határozott, hogy a papi székét betölti, de nem a szokásos pályázat útján, hanem ünnepélyes formában meghívással.

Ez a meghívás a múlt napokban történt meg, amennyiben Debrecenben járt Horthy István lovasági főfelügyelő, a kormányzó testvéreinek vezetésével a kenderesi egyház küldöttsége és meghallgatták Csánky Benjámin egyetemi tanár fiát, ifj. Csánky Benjámin. A nagyképzettségű, európai széles látókörű lelkész Hollandiában is töltött 4 esztendő, ahol nagy összeköttetései vannak. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a hollandiai gyermek-nyaraltatás és a hollandusokkal való kitünő összeköttetések fentartása és kimélyítése körül.

A mozdószínházak műsora:

Uránia: Dixie Handicap: A sors döntő futam. Dráma 7 felvonásban. Minden ízében amerikai film, bámulatos sportmutatványokkal. Kisérő: Alice lovagja, burleszk 3 felvonásban.

Vígyszínház: A férjesere: Kedélyes történet 7 felvonásban. Várkonyi Mihállyal és Rajmond Griffittel. Kisérő: Pathé revü.

METEORBAN: csütörtökön „Elcsérelt lelkek” és „Egyszakadás... földindulás...” 2 sláger egyszerre. Előadások 6 és 8 órakor.

Legmodernebb módon átalakítják a vágóhidat

Víztornyot is építenek a telepen — Hét milliárdnál több lenne a költség

Mint ismeretes, a beruházási kölcsönből bizonyos részt a vágóhid átalakítására és fejlesztésére fordítanak. Az erre vonatkozó terveket Boros József tanácsnok, a műszaki ügyosztály vezetője, a városi tanács legutóbbi ülésén bemutatta. A terv csak általános, részleteit még nem dolgozták ki. Már ebből is kitűnik azonban, hogy a vágóhidon óriási átalakítások lesznek.

Mindenek előtt a marhavágóhidat, amely most két részből áll, hatalmas teremmé alakítják át, az által, hogy a közfalat kidöntik, de ezenfelül is különböző rendezést visznek véghez benne. Még egy kisebb helyiséget is építenek hozzá.

A sertésvágóhidat, mely most két egymás mellett álló épületből áll, — úgy építik át, hogy a két középen álló falat lebontják és az eddigi két épületet egybeépítik, mi által egyetlen nagy helyiséget nyernek. Ezenkívül két új épületet emelnek: egy egészségügyi épületet, amelyben a kényszer vágócsarnokot helyezik el és ahol a husvizsgálatot is tartják majd. Ugyancsak itt lesz az idegen hus csarnok és a zsirovasztó helyiség. A zsirovasztó alatt lesz a zsirofeldolgozó, amelynek különösen a vásárpénztár üzemének kifejlődése-

kor lesz nagy jelentősége. Itt lesz a fertőtlenítő is.

Külön épületben lesz a perzselő és szűrő helyiség. Ennek a helyiségnek csak teteje lesz, oldalfalak nélkül. Oszlopokon nyugszik majd a tető. Természetesen a szűrő helyiség külön, de e mellett lesz. A perzselő és szűrő helyiség 800 millióba kerül.

Nagyon fontos része az átalakítási munkálatoknak a jéggyár kibővítése, amely olyan nagyarányú lesz, hogy naponta kétezer tábla jég gyártására válik alkalmassá. Ugyancsak megnagyobbitják a hűtőházat is, amelyhez külön részt építenek.

Nem kevésbé fontos szerepet tölt be az építendő víztorony, amelyet azért emelnek, hogy nagy víznyomás segítségével a leölt állatokat jól meg lehessen mosni.

Az egész átalakítási munkálatra 550.000 aranykoronát vettek fel, ami 7972 millió papirkoronának felel meg. Ennek az összegnek keretén belül kell azonban elvégezni a géberendezések átalakítását is, valamint a kazánház javításokat. — A Slick Nicholson gépgyártól kérték ajánlatot és e szerint hozzávetőleges számítás alapján ötmilliárdba kerülne a géberendezés.

Nem valószínű, hogy a hétmilliárdból kiteljen a vágóhid átalakítás; munkálatainak költségei, ezért egyelőre a terveket visszaadták a műszaki ügyosztálynak, hogy dolgozza ki a részletes terveket is, mert csak így lehet dönteni a felett, hogy milyen terjedelemben vigyék keresztül az átalakítást, tekintettel arra, hogy korlátolt összeg áll rendelkezésre.

Ha olcsón tartós, jó térfi ruhát venni szándékozik el ne mulassza

Gerő Ernő térfi-, ju- és ovcsmelek-ruha druházati felkeresni Debrecen, Plac ucca 69. szám (Köszvellen Ullmann fűszerüzlete mellett)

(A Cégre kérem figyelni!)

Meghosszabbították az adó-felebezési határidőt

Okt. 8-ig lehet a felebezéseket beadni

Budapest, október 6. A folyó évi szeptember hó 14-én tartott pénzügy miniszeri ankét alkalmával a pénzügyminiszter ígéretet tett arra, miszerint a felebezési határidőt meghosszabbítja szeptember végéig. A rendelet azonban csak szeptember 29-én lett a Budapesti Közlönyben közzétéve és így a legtöbb adózó a kellő időben tudomást sem szerezhetett erről a rendeletről.

Az október 2-án a pénzügyminiszteriumban tartott értekezleten az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara vezetősége többek között rámutatott arra, hogy ennek a kedvezménynek a gazdátársadalom fenti oknál fogva hasznát nem vehette, miért is kérte, hogy a felebezési határidőt hosszabbítsák meg.

Ezen kérelem folytán a pénzügyminiszterium ígéretet tett arra nézve, hogy ha bármelyik adózó a rajta kívül álló okok miatt szükségtelennek tartotta, hogy adóját külön megfeleltesse, a megfelelő indokollással és kellő módon felszerelt kérvénnyel felebezhet október 8-ig az illetékes adóhivatalnál.

Szabályszerűen felszerelt felebezés az adófelszámolási bizottság által tárgyalatni fog. Aki tehát valamely oknál fogva eddig nem felebezett, ezt a hibáját október 8-ig pótolhatja.

Másfél év után elfogták egy betörés tetteseit

Mert nem volt ruhájuk...

A múlt esztendő februárjában történt, hogy ismeretlen tettesek Hajduböszörményben Reich Lázár szatóc-üzletébe éjszakanak idején behatoltak és az üzletet kifosztották.

A bűnügy másfél év után az elmúlt napokban fordulhoz jutott. Bizalmas uton arról értesítették a hajduböszörményi rendőrséget, hogy a Reich Lázár kárára elkövetett betöréses lopás tetteseit Varga Imre és Varga József hajduböszörményi legények személyében kell keresni. Elő is állították a két legényt és megkezdtek kihallgatásukat. Jó darabig hallani sem akartak a betörés elkövetéséről, később azonban a fiatalabb Varga a keresztkérdések sulya alatt megtört s bevallotta, hogy amiatti elkésredésükben, hogy ruhájuk nem volt, elhatározták a betörés végrehajtását.

Kiválasztották Reich Lázár üzletét, majd február 27-ről 28-ra virradó éjjel álkulcsok segítségével behatoltak az üzletbe s onnan több millió korona értékű ruhaneműt loptak el...

Beismerő vallomásaik után Varga Józsefet és Varga Imrét őrizetbe vették, majd beszállították őket a debreceni kir. ügyészségre. A betörő legényeket tegnap hallgatta ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbíró-géd. A kihallgatás után mindkettő előzetes letartóztatásba való helyezését elrendelte.

Egész magyar honban
Híre jár már annak:
Nincs a kerek földön
Párja FEUERMANNAK
Böröndöt, retikült,
Vagy utikoztattát,
Mindent legelősből
és a legjobbat ad.
PIAC-UTCA 44. SZ.

Autobusz közlekedés Debrecenben

Három vállalkozó is jelentkezett — A HÉV-nek elsőbbségi joga van autobus járatok létesítésére

A Debreceni Autóforgalmi Vállalat már régebben engedélyt kért a kereskedelmi miniszteriumtól arra, hogy a tisztviselő telepre, valamint azokra a helyekre, ahova villamos nem jár, azonkívül a közeli környékbeli községekbe autobus járatokat létesíthessen. Ugyanilyen engedélyt kért egy másik debreceni vállalat, a melynek Gyarmathy Miklós a tulajdonosa.

A kereskedelmi miniszteriumtól most leirat érkezett a városhoz, a melyben közlik, hogy egy másik vállalat is ajánlatot tett az autobus forgalom lebonyolítására. Figyelmzettük ennél fogva a kérvényezőket, hogy ne bocsátkozzanak addig berendezkedésekbe, amíg a kérdést el nem döntik, mivel a városnak a helyi vasutal kötött terület-használati szerződése értelmében a város közforgalmu közlekedési eszköz já-

ratására sem területhasználati jogot — sem engedélyt másnak, mint a HÉV-nek azokra az utvonalakra, a melyeken a HÉV-nek vonalai vannak, nem adhat. Más utirányokra is csak abban az esetben adhat engedélyt másnak, mint a HÉV-nek, ha előbb felszólította, hogy a más által létesíteni szándékolta közlekedési tervet a HÉV hajlandó-e megvalósítani. Ha ezt a HÉV elutasítja, abban az esetben joga van a városnak a területet bárkinek odaadni.

Természetes tehát, hogy a városi tanács úgy határozott, hogy ezt az ügyet a helyi vasúthoz teszi át és nyilatkozatot kér tőle.

Értesülésünk szerint a helyi vasut tényleg foglalkozik azzal a tervvel, hogy autobus járatot létesít a környékbeli községekben és Debrecenben azokon az utakon, ahol villamos még nem jár.

Elfogták a hamis ötvenezresek gyártóját

Budapest, október 6. A szolnoki rendőrkapitányság ma délben jelentés tett a budapesti főkapitányságnak, hogy Sváb Bertalan 24 éves volt ügynök személyében elfogták a hamis 50 ezer koronás gyártóját. Tetten érték, amikor egy hamis 50 ezrest akart felváltani és a kereskedő, akinek kezébe került a hamis pénz, azonnal átadta a rendőrségnek. A szolnoki rendőrségen megmotozták és még 10 darab hamis 50

ezer koronást találtak nála. Sváb Bertalan beismerte, hogy eddig 24 darab hamis 50 ezer koronást készített, amelyből a felét forgalomba is hozta Mezőtúron. A szolnoki rendőr kapitányság a beismerés folytán rögtön felhívta a mezőtúri rendőrséget, ahonnan jelentették, hogy két darab hamis 50 ezer koronást találtak is, amelyet átadtak a királyi ügyészségnek.

Debreceniek a párisi városi kongresszuson

Páris, 1925. szept. 29.

A városok nemzetközi szövetségének harmadik kongresszusát az első ülészak elnöke, Guillaumin György ur tegnap ünnepélyes keretek között megnyitotta a párisi városháza dísztermében.

Nyolcszáz delegátus vesz részt a kongresszuson kb. négyszáz francia és idegen város képviselőiben. Követik kevés kivétellel minden nemzet elküldötté.

A közös eszme, a közös cél az, hogy a városok közbiztonsági, közegészségügyi és népjóléti intézményeit előadások útján minden város megismerje. — Ez a közös eszme hozta össze Párisba Magyarországot, Spanyolországot, Ausztriát, Belgiumot, Egyiptomot, Olaszországot, Egyesült-Államokat, Japán, Svájc, Csehországot, Finnországot és még sok nemzet képviselőit.

Németország és Oroszország nem képviselteti magát. A francia lapok Németország távolmaradásában célzatosságot látnak.

Az ülészakot megnyitó elnök, Guillaumin György ur (a párisi városi tanács elnöke) elsősorban is köszönetet mondott Belgiumnak „az összetartás szelleme klasszikus földjének”, hogy Belgium a mostani kongresszus előkészítésében oly

hatalmas részt vett. Belgium volt az, — mondta — amely országot már 1912-ben áthatott az egyesülés szelleme s már akkor is tevékeny részt vett az 1913-ban Gandban tartott első kongresszuson is.

Magyarországról a kongresszuson több mint 30 kiküldött jelent meg. Debrecenből dr. Vásáry István tb. főjegyző, polgármesterhelyettes, dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, Zöld József tanácsnok és dr. Miszti Károly tiszti főügyész vannak jelen.

A kiküldöttek a mai nap folyamán megtekintették a Páris városa számára most készített tüzőtő-autókat, fecskendőket, utcseprő és utca mosó motoros-kocsikat a Renault automobil-gyár billancourt-i gyártelepén. A következő napok valamelyikén Páris híres vízvezetékberendezését szándékozik a párisi városi tanács, aki a magyar vendégekkel szemben igen szíves házigazda — bemutatni. E vízvezeték központi telepe egy kis város területével vetekszik. — hiszen egy 3.200.000 lelket számláló metropolist lát el vízzel. Szó van róla, hogy a küldöttség megtekintti a párisi villany- és gázgyárat, a nevezetes igazságügyi palotát is.

(D. C. L.)

Tegnap fejeződött be a kabai szántógép bemutató

Hétfőn és kedden rendezte meg Kabán a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara őszi szántógépbemutatóját. Hét gép jelent meg a nehéz művelésű kabai talajon. Közöttük négy amerikai petroleum üzemű és pedig két Case, egy Cormick és egy Fordson. Aztán két francia gyártmányu benzín-üzemű traktor volt, amelyek közül egyik kerekes, a másik lánc-talpas Renault traktor. A hetedik gép H. S. C. S. nyersolaj traktor, a Hofherr-Schranz gyár készítménye. Mind a hét traktor a számára kifizűött 5,5 kat. holdas parcellát, 22—23 cm. mélyen szántotta föl.

A bemutató nagyszerű alkalmat nyújtott az egybegyűlt gazdaközönség számára, hogy a motoros talajművelés kérdése még a legnehezebb művelésű talajon is elintéztett kérdés már, mert a tulságosan kötött, sőt több helyen erősen letaposott kabai tarlón minden nehézség nélkül folytatták munkájukat az összes bemutatóra jelentkezett gépek. A bemutatón több gép elkel, így — amint értesültünk két darab Case-féle amerikai petroleum traktor, öt darab Fordson és egy darab H. S. C. S. nyersolaj traktor.

Hirdetmény a Dienes napi országos vásárral kapcsolatban

A folyó évi Dienes napi országos vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakó vásár f. hó 18-án, 19-én és 20-án lesz.

Felhívom a vásári árusításban érdekelt iparosokat és kereskedőket, hogy elárúsító helyük kijelölése végett iparjogositványikkal az elsőfoku közigazgatási hatóságnál (Kossuth-utca 20. fsz. 39. sz.) folyó hó 12—15-ig bezárólag annál is inkább jelentkezzenek, mert későbbi jelentkezés esetén helyet biztosítani esetleg már módomban nem lesz.

Vidéki iparosok és kereskedők részére jelentkezési határidőként október 15., 16. és 17-ik napjait jelölöm meg.

Jelentkezés délelőtt naponként 8—11 óráig a fenti helyen.

Ezzel kapcsolatban ezen az uton értesítem a helybeli zsibárosokat, hogy árusító helyük az országos vásár tartama alatt is a Dobozy-utca és a Cegléd-utcai ref. temető között elterülő térségen lesz.

Dr. Vass Károly,

városi tanácsnok,

mint az elsőfoku iparhatóság vezetője.

Egy gazdátlan szekeret találtak a monostorpályi országúton

Tegnap este a rendőrség lovasosztályának egyik járóra a Monostorpályi-útfélen egy szekeret talált. A szekérből az egyik ló ki volt fogva. A lószerszám pedig a másik lóra volt ráhányva, mely a szekér előtt legelészet az utszéli árok partján. A szekeret a járőr átvizsgálta, de sem a szekeren, sem a közelben nem tudták a kocsist vagy szekér gazdáját megtalálni. A szekeren 1 zsák liszt, 1 zsák korpá és egyéb apró-cseprő holmi volt. A szekeret és a lovat a járőr behajtotta a város istállójába és a különös esetről jelentést tettek a rendőrség központi ügyeletére.

A központi ügyeletos rendőrtisztviselő intézkedett a jelentés vétele után, hogy nyomban detektívek menjenek ki a helyszínre s vizsgálják azt át, hogy bűneset nem-e forog fent, egyben kuttassák ki, hogy ki az elbavott szekér gazdája.

Olcsó és jó minőségű
Férfi, fiu és gyermekruhákat
KLEIN ÉS FÖLDES cégnél
Piac-ú, 61. Szent Anna-uccával szemben
teljes bizalommal vásárolhat.

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban tulnyomóan derült, száraz és éjjel hűvös az idő. A minimum egyes helyeken 2-3 fok C-ra süllyedt.

Időprognózis: Lényeges változás nem várható.

512 látogatója volt a debreceni kertészeti kiállításnak

Tegnap bezárult a kiállítás

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által rendezett kertészeti kiállítás a tegnapi nap délután bezárult. A mindenképpen nagyszerűen sikerült kiállítást a megnyitótól a bezárásig állandóan temérdek ember látogatta meg. Voltak olyanok is, akik a kiállítást mindennap megnézték s nem győztek betelni a meglekintés gyönyörűségével. Tegnap délután a kamara vezetésére pontos statisztikát készített a látogatókról. E szerint a kiállítást három nap alatt 6512 ember látogatta. A kamara gondos és körültekintő vezetése alkalmas és módot nyújtott arra, hogy az iskolák, a katonák és az árvaházak növendékei a kiállítást turnusokban felkeressék. Az iskolák növendékei és a katonák féláru jegyekkel tekinthették meg, míg az árvaházak növendékei díjtalanul.

Rendkívül sok vidéki látogatója is volt a kiállításnak. Különösen a közeli községek és a hajduvárosokból jöttek be sokan a kiállítást megnézők...

A kiállításon résztvevők szép üzleteket is kötöttek, mert a látogatók több kiállítótól nagyobb megrendeléseket eszközöltek.

Egy nagyobb megrendeléseket esz közöltek Ungváry Józseftől, a Wolf szőlőteleptől, Mattiász János borbogazdaságtól, Csanak János és Vészprémy Zoltán szőlőbirtokosoktól, Farkas műkertésztől és sok másoktól.

A kiállításon nagy sikere volt a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetének. Mint értesülünk, különösen háziulag készített borpárlatai iránt volt igen nagy érdeklődés...

Általában a kiállítás jól sikerült s azt ma még a Hollandiából Debrecenbe érkezőknek is megfogják mutatni; a nagy közönség számára azonban bezárul.

39 tolvaj mint vádlott

a debreceni törvényszék előtt

A Magyar-Német Mezőgazdasági R. T. birtokáról 50-60 millió értékű terményt loptak

Egy nagyszabású tolvajlasi pert tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék Serly-tanácsa, mely ügyben nem kevesebb mint 39 elsőrendű vádlott szerepelt. A vádlottak annyira mozgalmassá tették a törvényszék folyosóját és a tárgyalási termet, hogy azok egy nyüzsgő emberboly képét adták.

A vádirat 10 részre van osztva, illetve 10 tolvajlást követtek el más-más személyek a Magyar-Német Mezőgazdasági Rt. 3000 holdas birtokán, amely tudvalevőleg a nagyváradi püspökség tulajdona és Biharnagybajom, Dancsháza községek határában fekszik. Ezt a birtokot bérlti a Magyar-Német Mezőgazdasági Rt.

1923 júliusában Pataki József, Somogyi Sándor, Farkas József, Falusky János, Jeney Menyhért, Biharnagybajomi, Karalyos Gábor, Nagy Bálint, Rozsnyai Imre nagyrábei, Madai István, Erdei Sándor, Berde András kistrábei lakosok 59 kereszt búzát loptak el a Mezőgazdasági Rt. birtokáról.

Ebben az ügyben Schönfeld Adolf biharnagybajomi lakos mint orgazda szerepel.

Szintén 1923 júliusában id. Háló Sándor és másik 6 baráti társa 37 kereszt búzát loptak el a Mezőgazdasági Rt.-től.

Ismételten Karalyos Gábor, id. Háló Sándor és Madai Sándor 1923 július 12-én 10 kereszt rozst loptak el ugyancsak a szóbanforgó részvénytársaságtól.

Bagdi Miklós biharnagybajomi lakos öt másik társával 1923 július 12-én 24 kereszt árpat loptak a Mezőgazdasági Rt.-től.

Pellei Sándor és Bostor Lajos

— Születések. Az állami anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Kecskés Lajos fm., leány Julianna, — Erdei János tehenész, fii Mihály, — Ember Julianna háztartás, fii István, — Papp Julia háztartás, leánya halva született, — Takács Imre máv. szertárnok jelölt, leány Edit, Katalin, — Mokány Gábor máv. műhelymunkás, fii Gábor, — Fekete András kocsis, leány Anna, — Szabó Gábor államrendőr, fii Antal, — Pávai István molnár, fii István, — Szabó Alajos államrendőr, leány Irma, Kusnyiczki Gábor fm., leány Erzsébet, — Kovács József lakatossegéd, fii József Sándor, — Medves Péter fm., fii László

dancsházai lakosok másik három béressel 12 kereszt búzát loptak 1923 július 20-án.

Dajka Lajos és Imre nagyrábei lakosok hat cinkostársukkal 1923 márciustól májusig nagymennyiségű répát, szénát loptak el, akkori 600.000 korona értékben.

Ismét Madai István, Szilágyi Albert dancsházai lakosok 1923 márciusában 5 szekér szénát lopott a részvénytársaságtól.

Ugyancsak 1923 tavaszán Nagy Sándor nagyrábei iakos Madai Istvánnal 1 szekér szénát lopott.

Ismételten Madai István 5 másik társával 1923 februárjában egyszer 3 zsák, máskor 4 és fél mm. búzát loptak el a vállalatától. Itt az orgazda szerepét ismételten Schönfeld Adolf biharnagybajomi gazda töltötte be.

Végül pedig a notorius Madai István, Weisz Salamon földvári lakossal felesben adott ki harmados helyett egy kaszálot.

Összesen tehát a 39 vádlottat 108 kereszt, 3 zsák és 4 és fél mm. buza, 24 kereszt árpa, 10 kereszt rozsa, 5 szekér széná és nagymennyiségű loptat répa terheli körülbelül 50-60 millió korona értékben.

A tegnap megtartott főtárgyaláson 11 vádlott nem jelent meg. Összesen 6 vádlottat hallgattak ki. Vizsont Farkas József biharnagybajomi és Lukács Sándor földesi lakosok ellen megszüntették a további eljárást. A többi 37 vádlott felelt november 3-án fog itélkezni a bíróság, mert a tegnapi főtárgyaláson 12 vádlott nem jelent meg s így a bíróság kénytelen volt a tárgyalást elnapolni.

lő Imre, — Pál Lajos postatiszt, fii Tibor Lajos, — Matolcsi József fm., fii János, — Halász József mezőgazdasági cseléd, leány Etel, Szöke József tehenész, fii Sándor, — Sarkadi Etel házvezetőnő, fii Antal, — Győri Lajos fm., fii Lajos, — Grittner Gyula földbirtokos, leány Emma Etelka, — Gothárd Lajos cipészsegéd, fii György.

— A Katolikus Otthon Magyar-ság asztaltársasága f. hó 7-én szerdán este 8 órakor társasvacsorát rendez, amelyre a t. tagokat és a vendégeket szeretettel meghívja az elnökség. — Menü: Vegyes sült, burgonya, rizs és uborka. Egy teríték ára 22.000 korona.

Nyilatkozat

A „Hajdúföld” című papiros ma is minősíthetetlen támadást intéz ellenünk. Kijelentjük, hogy aljas rágalmoz az, aki róhunk azt állítja, hogy Magyarország jó hírnevét ki-sebbiteni, vagy a MAV hitelétrontani, vagy a magyar jogrendben való bizalmat megingatni akarjuk.

A „Debreczen” szerkesztősége.

— Felhívás a Széchenyi-utcai háztulajdonosokhoz. Debreczen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága felhívja azokat a Széchenyi-utcai háztulajdonosokat, akik házaik kapubejáratait a f. hó 18-án kezdődő országos vásár tartama alatt árusítók elhelyezésétől mentesíteni óhajtják, hogy ebbeli igényüket a városi elsőfoku iparhatóságnál (Kossuth-utca 20. fsz. 39. sz. helyiségben) a hivatalos órák alatt a saját érdekükben mielőbb, de legkésőbb f. hó 10-ig jelentsék be. — Dr Vass Károly, városi tanácsnok, mint az elsőfoku iparhatóság vezetője.

— Ősi methodussal készült virágcserepek és virágtartók. A Közhaznu Munkáskert Egyesület kiállításával kiállított virágcserepek, virágtartók stb. azzal a methodussal készültek, amelyet a réz. bronzkori ősember használt, egyedüli szerszám volt egy mintázófa. Érdeklődők forduljanak dr. Kövessi Józsefhez, Széchenyi-ut 14. szám.

— Az Északmagyarországi Kőbánya és Magyar Tarmac Rt. folyó hó 5-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen bejelentették, hogy a vállalat részvénytöbbségét a Magyar Vasuti Forgalmi Rt. szerezte meg. Ennek folytán az eddigi igazgatóság és felügyelő-bizottság lemondott és új igazgatóság és felügyelő-bizottság választatott. — Az Északmagyarországi Kőbánya és Magyar Tarmac Rt., amely a tokaji hideg oldali nagy kvaretrachit kőbánya, továbbá a szerencsi ryolitufá kőbánya és a debreceni tarmac-művek üzemét folytatja, most a Magyar Vasuti Forgalmi Rt. érdekkörébe kerül, az igazgatóság a közgyűlést követő ülésén az összes bányák nagyarányú fejlesztését, teljes reorganizálását és modern felszerelését határozta el. A vállalat ügyvezető igazgatójának Gémes Imre főmérnököt nevezték ki.

— A Szent Erzsébet-Egyesület e hó 8-án, csütörtökön d. u. 4 órakor választmányi gyűlést tart a Kath. Népszövetségi Otthon helyiségében, melyre a tagok megjelenését kéri az Elnökség.

MIERT MEGY ÖN MÁSHOVA VÁSÁROLNI?

mikor nálunk hatalmas választékban, olcsó árban kaphat tartós és szép

férfi, fii ruhákat, átmeneti és télikabátokat

Megtalálja számítását, ha Debreczen legnagyobb férfi és fii ruhaárházában, a

Magyar Ruhaipar-nál vásárol. Közvetlen a Bika-szálló épületében.

Kinos incidens egy vendéglőben

Kinos incidens központjába került egyik előkelő debreceni vendéglőben Sz. B. ismert urifiatlamber.

Előzőleg egy család jaurján vett részt, honnan jókedvűen távozott és betért az Angol-királynőbe. Itt sértő megjegyzést tett egy magánosan ülő fiatalemberre, kivel névjegyet cseréltek. Közben bejött jóbarátja K. A., aki igyekezett őt csillagítani, ami sikerült is és távoznia készült.

Távozás közben újabb incidense támadt a fiatalembernek, most már a főpincérel, kit sértő kijelentése miatt tetteg bántalmazott. Az előhívott rendőr bekísérte Sz. B.-t a rendőrségre, ahol dr. Tóth Jenő ügyeletes rendőrfogalmazó kihallgatta és az esetről jegyzőkönyvet vett fel. Az az állítás, hogy Sz. B. revolvert fogott a rendőrré, már csak azért sem állja meg a helyét, mert revolver nem is volt Sz. B.-nél. A kihallgatás után rögtön szabadonbocsátották Sz. B.-t, de az eljárás ellene megindult.

Halálozások. Az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: — Tóth András ref. 56 éves, Szepes 32., — Jasinka Piroška rk. 1 hónapos, Nyírmártonfalva, vitéz Surányi András rk. 33 éves, Jérikó-u. 2., — Molnár Róza ref. 7 napos, Wesselenyi-tér 1., — Hüse Imréné Jó Zsuzsanna rk. 59 éves, Halap 187., özv. Juhász Istvánné Vida Erzsébet ref. 78 éves, Eötvös-u. 58., — Budai Anna ref. 16 éves, Salétromlak tanya, — Sipos Erzsébet ref. 3 éves, Létai-u. 68., — Varga István ref. 71 éves, Kisfaludi-u. 10., — Vaskor György ref. 63 éves, Kishegyesi-ut 40., Bordás Gyula ref. 14 napos, Csillag-u. 64., Szabó Matild ref. 25 éves, Huszár-u. 36.

Rendőri hírek. Az állomásfőnökség jelentést tett a rendőrségen, hogy október 2-án a gurító egyik fiúkéjéből ismeretlen tettes leszerelte a telefon induktorát és egyik hallgatóját. Nyomozzák a tolvajt. — A Péterfia-utca 62. szám alá egy 10 éves fiúcska egy szatyrot vitt be s ott hagyta a kapu alatt. A szatyorban zöldség van. A tulajdonos a rendőrségen átveheti. — A Piac-utca tegnapi egy 2896. jelzésű Wertheimszekrénykules találtatott. Beszolgáltatták a rendőrségen, ahol átvehető. — Az Iparkamaraépület II. emeleti folyosójáról ismeretlen tettes ellopta Németh Lajos szerelő tulajdonát képező kerékpárt. A tolvajt a rendőrség nyomozza.

A Debreceni Kereskedelmi és Gazdasági Rt. csalogját elfogták. — Nádudvari Kiss Lajos nádudvari lakos a múlt év folyamán, mint a Vándoriparosok ipartársulatának titkára megjelent Debreczenben és a Debreceni Kereskedelmi és Gazdasági Rt.-nek eladott 100 métermázsas morzsolt tengerit. A részvénytársaságtól ugyanakkor 10 millió korona előlege vett föl. A 100 métermázsas tengerit azonban nem szállította le, hanem egyszerűen elutazott. A pénzügyet feljelentést tett Nádudvari Kiss Lajos ellen, akit köröző levél alapján Budapesten a rendőrség elfogott és Debreczenbe toloncolták. Tegnapi hallgatta ki Kiss Lajost dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd. Beismerő vallomása után előzetes letartóztatását a vizsgálóbíró elrendelte.

A Tiszántúli Ipar és Kereskedelem közli, hogy előfizetéseket a lap részére elfogad a Tiszántúli Hirlap kiadóhivatala (József kir. here.-utca 1. szám.)

Egy nánási adódíjnak büne

Közokirathamisítás, csalás miatt letartóztatták

A hajdunánási rendőrség a napokban őrizetbe vette Szombati András hajdunánási városi adódíj-nokot. Az történt ugyanis, hogy Fejes Sándorné nánási asszony megbizta Szombati Andrást, hogy fizesse be adóját. Az adóügyi díj-nok vállalkozott erre és átvett Fejesnéől 1.700.000 koronát az adóhátralékok teljes kiegyenlítése céljából. Szombati András az adót azonban nem fizette ki, hanem az adókönyvet „fizetett”-re állította ki, a neki átadott összeget pedig elköltötte.

Más alkalommal Weisz Sámuel nánási kereskedőnek eladott 30 mé-

termásza búzát azzal, hogy azt 2 nap alatt leszállítja. Erre fel persze felvett Weisz Sámuelről 9 milliót előlegül.

Üzemei kiderülvén, Szombati Andrást feljelentették és a rendőrség őrizetbe vette, majd tegnap beállították a kir. ügyészségre. — Szombati Andrást tegnap hallgatta ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd. A megtévedt ember beismerő vallomást tett, mely után a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba való helyezését elrendelte. Szombati András ellen közokirathamisítás és sikkasztás, valamint csalás miatt bűnvádi eljárás indult.

A Magyar Mérnökök és Építésszek Nemzeti Szövetsége felkéri tagjait, hogy a matolési kirándulásra vonatkozó jelentkezési íveket még a mai napon sziveskedjenek eljuttatni a Berettyó Armentesítő Társulat irodájába, Szent Anna-utca 25. szám.

Páratlan érdeklődést váltott ki a Tiszántúli Ipar és Kereskedelem új száma. — Minden iparos, kereskedő, bankember, vállalkozó, üzletember, kereskedelmi jogász látja ma már, hogy ez a lap számára nélkülözhetetlen.

Sport

A DVSC Budapesten játssza le vasárnap a Vasasok ellen esedékes Corinthian díjmérkőzését. A DVSC ugyan mindent elkövetett, hogy a Vasasokat lehozza Debreczenbe, azonban a Vasasok horribilis anyagi követelésekkel léptek fel, amelyeket a DVSC nem tudott teljesíteni és így a match vasárnap délelőtt Budapesten a Postapályán kerül lejátszásra. A DVSC budapesti szereplése miatt a vasárnapra kisorsolt DVSC-Ny. Börös mérkőzés elmarad.

DTE-NyKISE. Vasárnap egyetlen I. osztályú bajnoki mérkőzés kerül Debreczenben lejátszásra a DTE és a NyKISE között a nagyerdei DTE-pályán. — A nyiregyházi csapat az idén ugyan győnge startolt vett, azonban éppen ezért a különben jó játékerőt képviselő csapat erősen készül a vasárnapi mérkőzésre, hogy végre pontot szerezzen. A feljavult DTE-nek mindenesetre nagy lelkesedéssel kell játszani, ha a győzelmet megakarja szerezni.

Vidéken játsszik vasárnap a DEAC és a D. KASE. A DEAC Nyiregyházán a NyTVE-vel mérkőzik, míg a D. KASE a BUSE-val kerül össze. Mindkét debreceni csapat kemény ellenfelet kap és így igazán kétes, hogy haza tudják-e hozni a két pontot.

Gyengül a DVSC. Hetek óta híresztelik sportkörökben, hogy Molnár, a DVSC válogatott hátvédje eltávozik. Most aztán konkrét formában tartja magát a hír, hogy Molnár a közeli napokban tényleg elutazik az olaszországi Páduába. Molnár távozása nemcsak a DVSC-t érinti érzékenyen, de nagyon meg fogja érezni a hiányát a kerületi válogatott csapat is. A DVSC-ben egyébként a vezetőségben is válság van, mert Káldy Zsigmond az egyesületi futball-

igazgatója különböző differenciák miatt lemondott a tisztségéről. — Káldy lemondása pedig könnyen a bajnokságába kerülhet a DVSC-nek.

A kerületi tanács vasárnapi ülésén fogja előkészíteni a 18-án lejátszásra kerülő Észak-Kelet mérkőzést. Ugyancsak a tanácsülés elé kerül a játékosok bal-esetbiztosítása is. Kétségtelen hogy a biztosítást meg kell csinálni, — azonban az őszi szezonnak rövidesen vége lesz és így valószínű, hogy a biztosítás csak a tavaszi szezonra lép érvénybe, még pedig valószínűleg önbiztosítási alapon.

Szerkesztői üzenetek

O. G. Hálásan köszönjük cikkét, de tekintettel arra, hogy Peer Gynt csak a hét végén kerül színre, a közlést szives engedelmével akkorra halasztjuk, hogy a kívánt kulturális célt jobban szolgáljuk.

K. István. A „Debreczen”-nek ama száma, melyben a Nagytemplomról szóló vezércikk volt, nem kerülhetett a templom gömbjébe az emlékiratok mellé, mert megelőző nap már lezárták az elhelyezendő csomagot. Elismerését köszönjük, de az talán mégis túlzás, hogy „helyi lap hasábjain ilyen szép cikket még nem olvasott”. — Mindenesetre a téma olyan, mely méltán illethette meg íróját.

TÖZSDE

Terménytőzsde A mai teménytőzsdén az irányzat lanya volt, a forgalom közepes. Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 355—357, egyéb 352—355, 77-es tiszavidéki 360—62, egyéb 357—360, 78-as tiszavidéki 362—365, egyéb 360—362, 79-es tiszavidéki 365—367, egyéb 362—365, sörárpa 320—360, takarm. árpa 260—270, köles 260—270, zab 240—260, tengeri 280—283, repce 600—620, korpa 168—173.

Ferencvárosi sertésvásár Nyílt vásári felhajtás —, eladott —, zártvásáron felhajtás —, eladott —. Árak: kövér 18—20, középső 22—23, nehéz 24—25.

A debreceni 16- és szarvasmarhavásár. A mai lóvásáron közepes felhajtás mellett kis kereslet volt. Jó minőségű ló 4—5, közepes 3—4 millió között cserélt gazdát. Silány lovak ára 600 ezer koronától felfelé mozgott. — A mai szarvasmarhavásáron közepes volt a felhajtás és a kereslet is. Szopós borjú 16—18 ezer, vágómarha 7—11 ezer között kelt. Férmos ökör páronként 8—13, fejős tehén 3—7 millió között cserélt gazdát.

Valuták:

Angol font	345.500—346.500
Cseh korona	2108—2121
Dinár	1249—1263
Dollár	70.940—71.660
Francia frank	3295—3325
Lei	338—344
Lira	2361—2881
Német bir. márka	16.877—17.013
Schilling	10.042—10.090
Hollandi forint	28.475—28.675
Svájci frank	13.756—13.832

Mit hirdet ma az Ingóságközvetítő? Kálvintér 19., ref. püspöki héraldota, a Fűvészkert-utcai oldalon. Telefon 11—19. Október elején nagyszabású alkalmi eladásokat, aukciót rendezünk, amelyre október 10-ig be lehet küldeni értékesítést végett minden felesleges tárgyat, Elfogadunk eladásra mindenféle (arany, ezüst, porcellán, majolika stb.) dísz tárgyakat, régi poharakat, porcellánokat, férfi és női kabátokat, ruhákat, nippeteket, női kézimunkákat, butorokat és mindenféle ingóságokat. Keresünk megvételre korcsolyákat, hintaszékeket, íróasztalokat, magános szekrényeket, kályhákat, butorokat és mindenféle ingóságokat. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női télikabátokat, egész és fél hálókat, szalongarnitúrákat, magános ágyakat, szekrényeket, konyha szekrényeket, asztalokat, székeket, sodronyágybetéteket, sodronylábtörlőket, és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vételek: cimbalom kítűző karban, használt írógép, íróasztal, üstház üsttel, gyönyörű rézdzsigitéses nosdók, kályhaellenzők, összerakható vas ágyak, Meteor gyártmányú cséplőgarnitúra, hat lóerős petroleum motor, iskola táskák, iskola hegedűk, gyönyörű vitrinok, komótok stb. Konez Árpád iparművész feltűnésteltő börtárcái, rediküljei, valamint debreceni és hortobágyi emléktárgyak itt kaphatók. A világhírű amerikai Underwood írógépek Debreczenben kizárólag az Ingóságközvetítő ben rendelkezhetőek meg részletfizetésre is.

Készítik a legújabb divat szerinti öltönyöket
450.000 kor. Ugyiszintén te öltöket és télikabátokat a legújdivnyabbban.
Szabó István uri szabó, Darabos-u. 17. Bert az uivarban.

„Méliusz”
könyvkereskedés u' d'onsárai;
Dr. HERPAY GABOR:
Nemes csa dáok Debreczenben
ára K 80 ezer
Dr. Ilye aly Vitéz Geza:
Allamháztartástan és pénzügytan
K 105 ezer
Dr. Marton Geza:
Római magánjog elemeinek tanbonyve
K 133 ezer
Oldh Gábor:
A Táltos fiu K 56 ezer
A patkánybűvölő K 37 ezer
Zollai Lajos:
Települések egyházas és egyháztalan falvak, Debreczen város mai határa és külső birtokai területén a XI—XV századokban K 40 ezer.
Dr. Grósz Emu:
Előadások, beszédek, tanulmányok
K 75 ezer.
Zajcsek Alfonz:
Az eb nevelése és kiképzése K 120 ezer

Felölös szerkesztő: Pálly József. Nyomatott a Tiszántúli Hirlap t. könyv- és lapkiadó-vállalat nyomdájában.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debrecen, Debreceni Független Újság, Hajdútelep vagy a Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac utca 8.), vagy a Hegedüs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik.

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Ablakok — minden nagyságban kaphatók — Ablakgyár, Blattner, Sziv-u. 14.

Női modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungreisznál. — Arany János-u. 37. F353

Színes filekalapok kaphatók 110 ezer koronáért, bársonykalapok, valamint átalakítások olcsón készülnek. Matta Anna, Csemete 10. 778

Király kávéjé mégis a legjobbak, aromás, zamatos, avevő előtt pörköltve, melegállapotban kapható. Dégenfeld-tér 11. sz. 773

Soffőrviszóra szakzszerűen előképzett KISS gépműhely soffőriskolája. Erzsébet-u. 20. H431

Tűzifa és szén legelőnyösebben szerezhető Erdélyi tűzifa behozatalánál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-93.

Zongora gyakorlás. Cím a kiadóban. F36

Kettőszáz ezer koronáért mérlegképes könyvelővé két hét alatt kiképezem. Cím a kiadóban. F75

LAKÁS, ÜZLET

Rőfősüzet eladó, bolt, műhely, raktár kiadó. Sümeiginél, Csapó-u. 11. szám. H47

Kiadó ellátással butorozott szoba ur háznál, Városháza trafik, Piac-utca. 163

Egy szobás konyhás lakás azonnal átadó. Értekezni Széchenyi-u. 10. sz. 185

Lelépéssel kettő vagy egy szobás lakást keresek. Schwartz Bothlen-utca 23. 183

Üzlethelyiség forgalmas helyen bármilyen célra azonnal kiadó. — Cím a kiadóban. F76

Három négy szobás beköltözhető családi házat belterületen keresek. Ajánlatok „Kézipénz” jellegűre a Függetlenben kérek ármegejelöléssel. F77

Kiadó Köntöskertben elsőrendű gyümölcsös veteményezőföld egy szoba konyhával. Értekezni Homok-utca 20. sz. F82

Egyetemi hallgató butorozott szobát keres 250-300 ezer koronáért. Cimeket sürgősen „Collégiumi” kapushoz. 178

Különbejárati utcai butorozott szoba kosztal, vagy anélkül kiadó. Nyugati-u. 32. F80

Kiadó lélépéssel egy-egy modern butorozott szoba, legjobb helyen esendes lakónak. Értekezni Gorove ügyvédnél, Kálvin tér 15. H88

Kiadó nagy, száraz, világos raktár autogarázs, műhely, szabóműhely. Értekezni Péterfia-u. 48. ház-mesternél. H89

Műhelyek világos száraz helyiséget halpiac Simonfi-u. 11. asztalos m. 169

Kiadó egy esetleg két butorozott szoba (irodának is alkalmas) Király-u. 5. Kiváratra ellátással is. — Telefon 9-61 H92

Kiadó egy, esetleg két butorozott szoba Vilmos császár-út 23. (körút végén) Telefon 9-61. H91

Lakásnak átalakítható helyiség kiadó. Zöldfa-u. 6. 173

Adatom kétszobás lakásom mellékhelyiségekkel, villany, jó víz, — Kórház-u. 5. sz 2-ik ajtó. 172

Különbejárati butorozott szobát keresek lehetőleg fürdőszobával — azonnalra. Leveleket „Incognito” jellegűre a Független Újsághoz. F91

Elcserélném utcai 2 szoba, konyha, fűtőkamrából álló lakásomat hasonlóval, vagy egy 5-6 méteres nagyságú egy szobással. Homok-u. 127. sz. F92

ÁLLÁST KAP

Tanulóleányokat felvesz fizetésre a Fábry hölgyfodrász szalon. Battyányi-utca 2. 171

Perfekt szakácsné jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Kétszobás lakás. 177

Gépezés, ki Stock szántómotor kezelését és javítását felelősséggel vállalja Gorove uradalomban. Monostorpályiban felvétetik azonnalra. Ajánlatok írásban adandók be. H94

Mindenest, ki főzni is segít, keresek azonnalra. Werbőczy-u. 12. sz. földszint jobbra. F83

Bejárónő kerestetik. Jelentkezést délutáni órákban Zúgó-u. 8. alatt. F81

ÁLLÁST KERES

Férfiszabósdóhoz állást keresek, bármilyen munkához értek. Domahidy-utca 8. Homokkert. H87

Fűszerkereskedősegéd, fiatal, azonnali belépésre állást keres. Teleki-utca 96., keresztpülete. H95

Vidékre kintazna vagy kint lakna zeneiskolát végzett uriaszony. Lelekiismeretesen tanít kezdőket és haladókat, elmélettel. Leveleket a kiadó továbbítja „Havi háromszáz-ezer” jellegű alatt. F85

Német nevelőnő, ki zongorázni oktat, keres állást nagyobb gyermek mellé, azonnali betöltésre. — Cím: Turai iroda, Miklós-utca 8. F90

KERESLET

Háló berendezést keveset használókat veszek. Csillag-utca 79. ajtó 3. 150

20-25 millió kölcsönt keresek sürgősen. Ajánlatot „Biztos pénz” jellegűre a Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalába. 126

Tisztviselő családnál ellátást nyerhet két egyetemi hallgató. — Ugyanott butorozott szoba kiadó. Darabos-utca 54. H90

Szénraktár helyiséget és területet bérbe keresek. Szénát és szalmát bármilyen mennyiségben veszek. — Péterfia 55. szám. 74

Jókarban levő gyermekkoszt keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Kvartélyos felvétetik. Esetleg teljes ellátással is. Sziv-utca 17., keresztpülete. F84

Kölcsönt keres helybéli kereskedő 10 milliót magas kamattal. — Cím a kiadóhivatalban. F79

Kézihajlásu teherfelvonót (liftet) keresek megvételre 400-500 kgr. hordóképesseggel, a felszereléshez szükséges összes alkatrészekkel. — Reichmann, Széchenyi-utca 22. Telefon 82. F81

ELADÁS

Debrecen melletti községben levő jömeneteli fűszer, zománc, porcelánüzlet és kézimunka előnyomda-felszerelés eladó vagy elcserélendő. Bővebbet Debreceni Független Újságnál. F15

Egész napon át tisztán kezelt uradalmi tej kapható Csapó-utca 8. F65

Egy nagy krumplicső üst eladó. Csapó-utca 8. F66

Őszi legelő sertéseknek, burgonya- és cukorrépa-föld kiadó. Ugyanott a nagyobb mennyiségű burgonya és tengeri kapható. Hajó-utca 2. Telefon 11-77. H69

10 hektár való boroshordót háználra kiadó. Özv. Vincze István né. Csapó-utca 35., hentesüzlet, 182

Eladók használt deszkák ólnak, hídlnak. József kir. herc-utca 6. sz. 184

Mészáros és hentesüzlet forgalmas helyen eladó. Cím a kiadóban. 112

Fehér kölyök spitz kutyák eladók. Megtekinthetők Havas, Baross utca 9. sz. I. em. 176

Kerekpár egészen új, kontrafékes szabadonfutós eladó. Király fűszerüzlet. Dégenfeld-tér 175

Autó, önindító, 6 üléses Opel general javítva fuvarozásra kiválóan alkalmas eladó. Pataky garage, — Erzsébet-utca 32. H93

Vidéki vendéglőm bérbe vagy örökáron eladó, háromszobás lakás 1300 kvadrát kerttel. Ökrös Dániel, Vértes. 180

Honvéd-utca 7. szám 75 millióért dr. Balázs, Piac-utca 89. sz. 167

Eladó Csapókert, Kinizsi-utca 90. szám alatti telekből két házhely. F86

Eladó tölcsernőküli gramafon. Simonffy-utca 33., Lehotainál. F87

Perzsa szőnyegkabát, világos barna női kosztium, férfi öltöny magas sovány alakra eladók. Sziv-utca 15. F88

Két jégsezkrény, 1 kihuzós asztal sürgősen eladó. Arany János-u. 19. sz. F89

Egy fűszerüzletberendezés, egy óras, egy ékszerállvány és puld olcsón eladó. Cím a Függetlenben. F78

VEGYES

Leszállított árak! Hálók, ebédlők, konyhaberendezés, sodrony, hencser, madrac és mindenféle butorok. Fenyves butorárház, Kistemplomnál. 49

Elsőrendű uridivat szabóság. Felelőség mellett készítenek zakó öltönyt 400 ezer K-ért, zaket 600 ezer K, frack 700 ezer K, téli kabátot 400 ezer K-ért. Weisz Márton, Beresényi-utca 37. Saját ház.

Két gazdásznak vagy egyetemhallgatónak butorozott szoba esetleg ellátással kiadó. Károly Ferenc József-u. 7. 189

Belvárosban 1 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel lélépéssel kiadó. Bundi-u. 4. 191

Szabad majorost keresek azonnali belépésre kondásnak való fiával. Honvéd-u. 74. 188

34 éves intelligens jó megjelenésű volt kereskedő, ki 7 évig jegyzői irodában dolgozott ehhez hasonló állást keres. Címe: Balogh Endre Amosd, Biharmegye. 190

Egy nadrág-szabó állást keres, — bármilyen munkára, Homokker, — Domahidy-u. 13. 187

Egy jégsezkrény kerestetik megvételre vagy kölcsön. Csapó-utca 35. — Özv. Vincze Istvánné hentesüzletébe. 155

Haszonbérbe keresünk Debrecen környékén egytől száz holdig földterületeket, esetleg szőlőt, gyümölcsösöt is. Cím a kiadóban. F71

Gazdász vagy jogász vagy két kisebb iskolás koszt és kvartélyba felvétetik és több kosztos is, Péterfia 79., hátulso lakás. 158

Veszek lovassági tisztí kardot. — Cím ref. kollegiumi kapus. (Kálvin-tér.) H86

Veszek mindenféle papírt, melynek egyik oldalára írni lehet. Veszek továbbá irrotollat, ceruzát. — Nagy Lajos iroda, Veress-utca 9. 158

Mustot veszek, hordót kölcsönzök. Hatvan-u. 22. Telefon 14

Tanuló leány

felvétetik a

Tiszántuli Hírlap

könyvnyomdájába.

Festéket

Fadióalkot, bronz, arany, ezüst, tinszt, zománcalkot és minden színi portrékért kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festékekben Piac utca 19. Bikkával szemben.

Szent-Anna pu ztán termelt kitudó

urassági horok

literenként 14 ezer kop.

ugy kihordásra, mint bent fogyasztásra.

Debrecenben a harmérés.

Rákóczi-uccza 3 szám

Ólmos

bármily mennyiségét vesz

a
Tiszántuli Hírlap
könyvnyomda vállalat.